

AGRESIUNEA ONLINE/VIRTUALĂ – PLANUL LECȚIEI

OBIECTIVE PENTRU ELEVI

- Să discute despre rolul autorității școlare și libertatea de exprimare într-o societate democratică.
- Să analizeze tensiunea existentă între exercitarea libertății de exprimare și protecția persoanelor și a grupurilor minoritare sau dezavantajate.
- Să înțeleagă implicațiile politicilor privind agresiunea online/virtuală pentru școală, elevi, părinți și întreaga societate.
- Să analizeze cum pot democrațiile, care au aceleași principii și întâmpină aceleași probleme, să elaboreze soluții foarte diferite.
- Să exploreze influența tehnologiei asupra echilibrului specific între valori și protecția legală în diferite societăți democratice.
- Să analizeze argumentele pro și contra autorizării de către guvern ca școlile să limiteze exprimarea elevilor în afara instituțiilor de educație.
- Să identifice zonele de acord și de dezacord cu alți elevi.
- Să decidă individual și ca grup dacă autoritățile ar trebui să permită școlilor să pedepsească agresiunea online comisă de elevi; să își construiască deciziile pe dovezi și argumente puternice.
- Să reflecteze asupra valorii procedurii deliberării într-o democrație.

PROBLEMA/ÎNTREBAREA PENTRU DELIBERARE

Ar trebui ca democrația noastră să permită școlilor să-și pedepsească elevii pentru agresiunea online comisă în afara instituțiilor de educație?

MATERIALE

- Desfășurarea lecției
- Anexa 1 – Ghidul deliberării
- Anexa 2 – Activitățile deliberării
- Anexa 3 – Reflecțiile elevului asupra deliberării
- Textul
- Bibliografie selectivă
- Argumente pentru problema supusă deliberării (*opțional – se folosește dacă elevii au dificultăți în identificarea argumentelor sau dacă timpul este prea scurt*)

AGRESIUNEA ONLINE/VIRTUALĂ

1 Schimbul permanent de idei în public este esențial pentru o democrație sănătoasă. Internetul,
2 telefoanele mobile și tehnologiile digitale permit ca oamenii să trimită cuvinte, imagini și sunete
3 unui public larg, în doar câteva secunde. Totuși, unele mesaje electronice sunt nocive.

4 Școlile fac față de mult timp problemelor legate de agresiune, de violența manifestată de
5 elevi. În zilele noastre, agresorii pot utiliza și tehnologiile digitale și interactive pentru a-și
6 hărțui sau intimida colegii. Deși școlile au datoria să protejeze siguranța și bunăstarea elevilor, o
7 parte importantă a acestei agresiuni online are loc în afara școlii și a orelor. De aceea, școlile
8 trebuie să decidă dacă să pedepsească sau nu elevii pentru acțiunile lor violente din afara școlii.

9 **Ce este agresiunea online/virtuală?**

10 După părerea lui Parry Aftab de la Wired Safety Group din S.U.A. agresiunea online apare
11 atunci “când un copil, preadolescent sau adolescent este chinuit, hărțuit, umilit, pus într-o
12 situație neplăcută sau victimizat în alt mod de către alt copil, preadolescent sau adolescent prin
13 utilizarea Internetului, a tehnologiilor digitale sau interactive sau a telefoanelor mobile.”

14 Spre deosebire de agresarea obișnuită a tinerilor, forma online/virtuală nu implică mereu o
15 victimă lipsită de putere. Deoarece elevii își pot ascunde identitatea electronic, elevii agresati
16 pot să riposteze cu mai multă ușurință. Astfel, elevii mai slabi pot și chiar devin agresori.

17 Într-un studiu european despre siguranța pe Internet care a inclus Cehia, Estonia, Lituania și
18 România, elevii au menționat multe forme de agresiune online. Printre ele s-au numărat
19 “ridiculizarea, păcăleala, calomnia, amenințările, comentariile răutăcioase și insulta trimise prin
20 e-mail, retransmise pe forumuri, lăsate pe blog-uri, trimise ca mesaje sau telefoane anonime.”
21 De asemenea, elevii au creat conturi de e-mail sau profile de rețea false (cum ar fi pe MySpace
22 sau Xanga). În timp ce pretind că sunt alți elevi, autorii acestor agresiuni online ofensează sau

23 rănesc. În jocul „pălmuirea veselă” cum este numit în Cehia, agresorii online își înregistrează
24 agresiunea asupra altor copii cu ajutorul telefoanelor mobile. Apoi postează imaginile pe site-uri
25 sau le transmit pe telefonul mobil. Elevii cu aptitudini tehnice trimit viruși sau instalează
26 programe de spionare pe computerele victimelor lor. După cum argumentează Aftab, „metodele
27 de agresare online sunt limitate doar de imaginația copiilor și de accesul la tehnologie.”

28 **Extinderea și consecințele agresiunilor online/virtuale**

29 Un studiu național recent desfășurat în Proiectul Pew Internet și American Life a arătat că o
30 “treime (32%) dintre adolescenții americani care folosesc Internetul au fost țintele sîcîielilor și
31 activităților online potențial amenințătoare.” Retransmiterea neautorizată sau postarea pe site a
32 comunicărilor private au fost cele mai comune forme de agresiune online/virtuală.

33 Problema pare să fie comună cîtorva țări europene. În Cehia, de exemplu, un studiu efectuat
34 în 2005 asupra tinerilor a arătat că 1 din 5 tineri a suferit o agresiune virtuală prin telefonul
35 mobil sau Internet. În timp ce mulți copii percep aceste activități drept „glume și distracție”
36 agresiunea virtuală a dus și la refuzul unor elevi de a merge la școală și /sau la manifestări de
37 anxietate, depresie și insomnie. Mai mult, un raport recent al UNICEF a arătat că agresiunea
38 virtuală este o problemă majoră pentru copiii din Federația Rusă, Estonia și Lituania. Pe măsură
39 ce tot mai mulți copii au acces la tehnologiile digitale, agresiunea virtuală va deveni o realitate
40 și mai comună.

41 În unele cazuri, agresiunea virtuală are rezultate tragice. În Cehia, două eleve de 12 ani au
42 încercat să se sinucidă din cauza agresiunii virtuale. Din fericire, părinții lor le-au găsit la timp
43 pentru a le salva. În S.U.A., cazul Ryan Halligan a fost și mai tragic. În 2003, un băiat a
44 răspîndit zvonul că Ryan ar fi fost homosexual. Ryan a fost luat peste picior în mod repetat,
45 inclusiv pe calea tehnologiei moderne. Conform lui Nancy Willard de la Centrul pentru
46 utilizarea responsabilă și în siguranță a Internetului, „agresiunea virtuală bazată pe orientarea
47 sexuală pare să fie frecventă și a fost implicată/sugerată în majoritatea cazurilor care s-au sfîrșit
48 cu sinucidere.”

49 Batjocura a continuat toată vara, când Ryan s-a angajat într-o comunicare online cu o fată.
50 După cum spunea tatăl lui Ryan, apropierea de o fată populară din școala respectivă a fost „un
51 mod sigur de a îndepărta zvonul cu privire la homosexualitate, înainte de întoarcerea tuturor la
52 școală.” Când Ryan a abordat-o pe acea fată la școală, ea l-a numit ratat și i-a spus că doar s-a
53 prefăcut că îl place. De asemenea, ea a extras elemente jenante despre Ryan din presupusa lor
54 comunicare din timpul vacanței și le-a transmis prietenelor. Ryan s-a spânzurat pe 7 octombrie
55 2003.

56 **Aspecte legale ale reacției școlii față de agresiunea virtuală**

57 Primul amendament al Constituției S.U.A. spune: „Congresul nu va emite nicio lege ... care
58 să limiteze libertatea de exprimare. ” Totuși, Curtea Supremă a decis în câteva cazuri că școlile
59 pot să limiteze exprimarea elevilor. În decizia Tinker din 1969, de exemplu, Curtea a decis că
60 școlile pot interzice exprimarea elevilor dacă „aceasta afectează material și substanțial disciplina
61 necesară în funcționarea respectivei instituții.” În cazuri ulterioare, curțile au utilizat decizia
62 Tinker pentru a stabili dacă exprimarea elevilor cu privire la alți elevi, profesori sau școală a
63 cauzat disfuncții majore în activitatea școlii. În cele mai multe astfel de cazuri, erau implicate
64 acte ale elevilor împotriva profesorilor și conducerii, mai mult decât împotriva colegilor. Decizii
65 mai recente ale unor instanțe judiciare mai mici în grad au analizat hărțuirea prin mijloace
66 digitale, cum ar fi un site al unui elev care a avut comentarii ofensatoare și amenințări la adresa
67 unui profesor (*J.S. vs. Districtului școlar Bethlehem*). În majoritatea deciziilor, instanțele au
68 decis împotriva școlilor care au pedepsit elevii pentru postări pe Internet realizate în afara orelor
69 de clasă. În *Killion vs. Districtul școlar regional Franklin*, de exemplu, instanța a decis că
70 școala nu poate disciplina un elev pentru un e-mail nepotrivit trimis de acasă dacă elevul
71 respectiv nu a adus textul acela la școală.

72 Dată fiind lipsa dorinței instanțelor de a limita exprimarea elevilor în afara școlii,
73 conducerile școlilor americane, părinții și legiuitorii tratează agresiunea virtuală în alte moduri.
74 De exemplu, în Vermont, unde a locuit Ryan Halligan, o lege nouă cere școlilor publice să

75 stabilească proceduri de prevenire a agresiunilor. Unele școli au adăugat o prevedere politicilor
76 pe care trebuie să le semneze elevii. Aceste politici autorizează școlile să “fi disciplineze pe
77 elevi pentru acțiuni desfășurate în afara școlii dacă ele vizează un elev sau afectează negativ
78 siguranța sau bunăstarea unui elev în timpul școlii” (Willard, 2003). În plus, unii părinți și elevi
79 au susținut cu succes că agresorii virtuali/online au încălcat codul civil sau penal prin, de
80 exemplu, determinarea intenționată a unui stres emoțional sau comiterea unei crime legate de
81 exprimarea urii.

82 Și Convenția Europeană a Drepturilor Omului protejează libertatea de exprimare și afirmă
83 că autoritățile publice nu ar trebui să o limiteze. În plus, Pactul Națiunilor Unite cu privire la
84 Drepturile Civile și Politice afirmă că dreptul la liberă exprimare “va include libertatea de a
85 căuta, primi și difuza informații și idei de tot felul, indiferent de frontiere, oral , în scris sau în
86 formă tipărită, prin intermediul artelor sau prin orice alte mijloace alese.” Totuși, acest text
87 oficial declară și faptul că exercitarea liberei exprimări „aduce cu sine îndatoriri și
88 responsabilități specifice” și astfel poate fi limitată de „drepturile și reputația altora” și
89 “protejarea... ordinii publice.”

90 În 2004, școli din Lituania, Rusia, Serbia și Ucraina au contribuit la elaborarea *Cartei pentru*
91 *o școală democratică fără violență*. Acest document anunță: “Toți membrii comunității școlare
92 au dreptul la o școală sigură și liniștită. Toată lumea are responsabilitatea să contribuie la
93 crearea unui mediu pozitiv și inspirator pentru studiu și dezvoltare personală.” Ca răspuns,
94 organizații precum Childline din Lituania și UNICEF din Serbia au promovat politici
95 cuprinzătoare împotriva agresiunii virtuale. În plus, Ministerul Educației din Serbia a emis
96 reguli pentru prevenirea agresiunii în școală. În orașul ceh Usti nad Labem poliștii au început
97 să patruleze în școlile unde agresiunea virtuală este o problemă majoră. Pentru a face posibil ca
98 elevii din Usti să raporteze incidentele în mod anonim, poliția a amplasat în școli cutii poștale
99 speciale.

101 **Interzicerea agresiunii virtuale în afara școlii: susținători și oponenți**

102 Unele persoane cred că școlile pot să prevină cel mai eficient agresiunea virtuală/online,
103 pedepsind acțiunile dăunătoare ale elevilor în afara școlii. Dacă elevii știu că agresiunea virtuală
104 are consecințe, ei vor fi mai puțin dispuși să participe la activitățile electronice vizînd chinuirea
105 altor elevi.

106 Alții argumentează că protejarea siguranței personale a tinerelor victime ale agresiunii cere
107 politici școlare și legi anti-agresiune foarte bine definite. “Sugestiile” sau “recomandările”
108 pentru a face față agresiunii virtuale/online, de multe ori, nu conduc la acțiuni concrete. Oricum,
109 atunci cînd districtelor școlare li se cere prin lege să stopeze agresiunea virtuală, ele colaborează
110 cu școlile, părinții și elevii pentru implementarea unor programe anti-agresiune eficiente.

111 Oponenții nu susțin agresiunea virtuală. Ei doar un cred că pedepsirea de către autoritățile
112 școlare poate stopa fenomenul. Unii spun că deseori politicile anti-agresiune nu sunt aplicate.
113 Acest lucru este adevărat, mai ales, cînd nu există mijloace financiare pentru monitorizarea
114 progresului școlii sau pentru dezvoltarea unor programe de succes. O modalitate mai utilă de a
115 trata agresiunea virtuală este abordarea de jos în sus. Școlile pot elabora strategii cuprinzătoare
116 pentru combaterea agresiunilor și violenței bazate pe felul în care conducerea, personalul și
117 elevii înțeleg problema.

118 Alți oponenți argumentează că agresiunea virtuală este o expresie ambiguă. Mulți tineri văd
119 disputele și sîcîirea colegilor drept o parte normală a creșterii și maturizării. Așa numita
120 “agresiune virtuală” folosește doar resurse moderne pentru activități vechi. Cînd hărțuiala
121 devine dureroasă, tinerii își dau seama, dar deseori nu cer ajutorul profesorilor sau altor adulți.
122 De aceea, ar trebui să ne concentrăm energia pentru a-i ajuta pe tineri să descurajeze formele
123 destructive de agresiune virtuală. Această strategie va funcționa mai bine decît politicile aplicate
124 de sus în jos. Mai mult, cînd elevii nesocotesc codul civil sau penal, instanțele ar trebui să îi
125 disciplineze pe aceștia și nu școlile unde învață.

126 Oamenii care sprijină intervenția școlilor în faptele comise în afara școlii argumentează că
127 agresiunea virtuală cauzează probleme mari școlii. Pentru că tehnologiile digitale lasă deseori
128 urme, conducerea școlii ar trebui să investigheze respectivele fapte. În cele mai multe cazuri, se
129 vor găsi multe argumente pentru reinstaurarea disciplinei.

130 Oamenii care nu sprijină intervenția școlii în pedepsirea agresiunii virtuale argumentează că
131 ar trebui să educăm elevii, mai degrabă decât să îi pedepsim. Adolescenții încă își formează setul
132 de valori. Ei înșiși vor limita fenomenul dacă vor înțelege că acesta este împotriva propriului
133 cod etic.

134 Vor îmbunătăți siguranța în școală și protecția demnității individuale a elevilor instituțiile
135 care pedepsesc agresiunea virtuală săvârșită în afara școlii? Sau își vor depăși astfel autoritatea
136 și vor viola dreptul elevilor de a se exprima liber? Cetățenii trebuie să analizeze ce politici vor
137 echilibra cel mai bine drepturile la securitate, respect și exprimare liberă.

Bibliografie selectivă

- P. Aftab, „Oprîți agresiunea virtuală”, WiredKids, Inc., <http://www.stopcyberbullying.org>
- “Pozînd cu telefonul”, Cehia News (6 iulie 2005), <http://www.czech-republic-prague.com/article-73114-en.html>.
- “Convenția Europeană a Drepturilor Omului: articolul 10, libertatea de exprimare” (Strasbourg: Consiliul European, 1950), <http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/005.htm>.
- J.P. Halligan, “În memoria lui Ryan Patrick Halligan” (2007), <http://www.ryanpatrickhalligan.org>.
- “Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice” (Geneva: Biroul Înaltului Comisar al O.N.U. pentru Drepturile Omului, 1966), <http://www.ohchr.org/english/law/ccpr.htm>.
- J.S. vs. Districtul școlar Bethlehem*, 757 A.2d 412 (Pa. Commw. 2000), <http://www.2.bc.edu/~herbeck/cyberlaw.bethlehem.html>.
- Killion vs. Districtul școlar regional Franklin*, 136 F.Supp. 2d 446 (W.D. Pa. 2001).
- D. Lazarova, “Violența în rîndul tinerilor: o problemă în creștere în Cehia”, *Radio Praga* (5 mai 2007), <http://www.radio.cz/en/article/90068>.
- A. Lenhart, “Agresiunea virtuală și adolescenții online”, *Pew Internet&American Life Project* (Washington, DC: Pew Trust, 2007), <http://www.pewinternet.org/pdfs/PIP%20Cyberbullying%20Memo.pdf>
- Internet mai sigur pentru copii: studii calitative în raportul cu privire la 29 de țări europene* (Gambais: Eurobarometru, 2007), http://ec.europa.eu/public_opinion/quali/ql_safer_internet_summary.pdf
- Tinker vs. Districtul școlar Des Moines*, 393 US 503 (1969), <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?navby=case&cuort=us&vol=393&page=503>.
- UNICEF, “Sărăcia copiilor în viitor: o analiză a bunăstării copiilor în țările bogate”, *Innocenti Report Card7* (Florența:UNICEF Centrul de cercetări Innocenti 2007), www.unicef.org/media/files/ChildPovertyReport.pdf.
- J. Valiukeviciute, “Atelierul 4: Proiecte internaționale cu privire la copil – o ilustrare din România, Turcia, Lituania, India și Nigeria” (Vilnius, Lituania: Telefonul copilului, Lituania, 2006), <http://web.uvic.ca/iicrd/graphics/fullpapervaliukevicitute.pdf>.
- N.E. Willard, “Exprimarea elevilor”, *Utilizarea sigură și responsabilă a Internetului: un ghid pentru educatori* (2003), <http://www.csriu.org/inlinedocs/pdf/srui/chapters/part3/chapterIII7.pdf>.
- N. E. Willard, “Agresiunea virtuală, amenințările online și comunitățile online periculoase” (2006), <http://www.tiecolorado.org/2006/cbctpresentation.pdf>.[©]

AGRESIUNEA VIRTUALĂ/ONLINE

Întrebarea pentru deliberare

Ar trebui ca democrația noastră să permită școlilor să-și pedepsească elevii pentru agresiunea online comisă în afara instituțiilor de educație?

DA – Argumente în sprijinul întrebării pentru deliberare

1. Respectul și siguranța sunt la fel de importante ca și libertatea de exprimare. Școlile care pedepsesc agresorii virtuali transmit mesajul corect despre principiile democratice. Curtea Supremă a decis că Primul Amendament prevede drepturi cu limite în cazul elevilor care comit astfel de fapte. Pedepsirea agresiunii virtuale este o limitare conformă Primului Amendament.
2. Dacă elevii știu că agresiunea virtuală are consecințe, vor fi mai puțin dispuși să se angajeze în activități electronice care sunt dăunătoare/distructive pentru alți elevi. Stabilirea consecințelor pentru actele negative este unul din modurile în care societatea le arată tinerilor ce este bine folosind ce este rău.
3. Trebuie să protejăm victimele agresiunii virtuale, nu agresorii. Politicile anti-agresiune transmit mesajul clar că agresiunea virtuală nu este acceptabilă în democrația noastră. Transmiterea acestui mesaj este de două ori importantă deoarece victimele agresiunii clasice pot deveni agresori în lumea virtuală în care nu se cunoaște identitatea făptașilor.
4. Politicile și legile conduc la schimbarea comportamentului. “Sugestiile” sau “recomandările” nu au autoritatea politicilor sau legilor. Astfel, ele nu generează acțiuni propriu-zise. Dacă este obligată să prevină agresiunea virtuală, școala va elabora politici anti-agresiune eficiente.
5. Agresiunea virtuală determină probleme majore în școală. Dacă administrația investighează incidentele de agresiune virtuală, ea va găsi dovezile necesare pentru justificarea disciplinării celor care au comis respectivele acte. Este responsabilitatea conducătorilor școlilor să se asigure că școlile sunt locuri sigure pentru studiu pentru toți elevii lor. ©

AGRESIUNEA VIRTUALĂ/ONLINE

Întrebarea pentru deliberare

Ar trebui ca democrația noastră să permită școlilor să-și pedepsească elevii pentru agresiunea online comisă în afara instituțiilor de educație?

NU – Argumente împotriva întrebării pentru deliberare

1. Școlile au destulă autoritate. Elevilor li se cere prin lege să meargă la școală și să respecte regulile acesteia, dar o școală nu ar trebui să își poată extinde autoritatea în spațiul privat al elevilor. Primul Amendament protejează libertatea de exprimare. Acordarea de autoritate asupra exprimării din afara școlii ar însemna o încălcare a drepturilor protejate de Primul Amendament.
2. Politicile anti-agresiune sunt alte exemple de mandate nefinanțate și neaplicate. Dând școlilor bugete modeste, ele nu vor fi capabile să monitorizeze progresul sau să elaboreze programe eficiente împotriva violenței. O soluție mai bună ar fi tratarea de jos în sus. Fiecare școală ar trebui să abordeze problema așa cum crede potrivit.
3. Agresiunea virtuală/online este o expresie ambiguă. Nu ar trebui să disciplinăm elevii care doar se distrează și fac lucruri normale pentru adolescenți. Când agresiunea virtuală devine mai mult decât o joacă, sistemul judiciar ar trebui să se pună în mișcare, nu conducerile școlilor.
4. Elevii, nu adulții pot să trateze agresiunea virtuală cel mai bine. Adulții sunt deseori departe de limbajul și vederile elevilor. Astfel, ei pot vedea un exemplu de agresiune online într-o glumă legitimă. Deoarece elevii înțeleg mai bine decât adulții când devin acțiunile lor nocive, adulții ar trebui să îi ajute să își dezvolte aptitudinile necesare tratării acestui fenomen în felul lor.
5. Educația este un instrument de schimbare mai eficient decât pedeapsa. Adolescenții își formează încă valorile și vor încerca să limiteze agresiunea virtuală dacă înțeleg cum afectează aceasta propriul cod etic. ©